

באמונתו צדיק

גליון 23
חג הסוכות

להלהיב הלבבות לאמונתו יתברך **יחיה**

אמונת עתך

מאמר מערכת

עובד ה' בשלמות, כי גם היראה היא חלק הכרחי בעבודת ה'. צריכים אנו להכניס עמוק עמוק ללִבֵּנו, את הדרכתו של ספר הכוזרי: **"כי תורתנו נחלקת בין היראה והאהבה והשמחה, תתקרב אל אלקיך בכל אחת מהנה"**.

ומה שאמרו חז"ל (ראש השנה יח, א) על הפסוק "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" - 'בהיותו קרוב, אלו עשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים'. אין הפירוש שבאותם ימים יש לנו קרבת ה' יותר מימי המועדים, אלא שבאותם הימים ה' מצידו מתקרב אלינו לקבל את עבודתנו, וצורת העבודה המיוחדת לימים אלו היא ההתמקדות ביראת ה', תשובה, ותפילות ותחנונים. משום כך עלינו לכוון מצידו את הימים האלו לעבודת היראה ולתשובה ולתפילה באופן מיוחד. כשם שבימים אחרים, למשל בחגים - צורת עבודת ה' היא ע"י ההתמקדות בשמחה. וזהו מאמר הכתוב "דרשו ה' בהמצאו", שבימים של עשי"ת נמצא ה' קרוב אלינו יותר מבימים אחרים, ולכן במיוחד יש למקד את הימים האלו - לדרישת ה' בתשובה ובתפילה.

אכן באמת כל עבודת ה' - מביאה לקרבת ה', בכל עת ובכל שעה באופן שווה, ואנו מתקרבים לה' ע"י כל עבודתנו, ובפרט כשהיא נעשית מתוך יראה, אהבה ושמחה. וזה מה שאמר רבינו בעל ספר הכוזרי: "אין כניעתך בימי התענית יותר קרובה אל האלקים משמחתך בימי השבתות והמועדים", "תתקרב אל אלקיך בכל אחת מהנה", כי עבודתנו בכל הימים - עבודה שווה היא.

בימי החגים ישנה עבודת ה' מיוחדת לימים אלו, עבודת ה' מסוג אחר. זוהי אותה עבודת ה', ואותה קרבת ה', זוהי מצות ה' רק שלא מגיעה בהדגשת ההכנעה והיראה, אלא בהדגשת השמחה. ישנה מצוה לשמוח בימים אלו. לכל יום את המצב הנפשי, ואת הדרישה המתאימה, ימי הכנעה, ימי שמחה. ויש גם סתם ימים, שבהם אין מצוה של שמחה עצמית, אלא מצוה וחובה לשמוח בעשיית המצוות, הקב"ה רוצה שנקיים את המצוות עם שמחה, מתוך אהבה גדולה. אבל אין קרבת ה' בשמחה לכשעצמה, בשמחה גרידא, אלא באותם ימים המיוחדים לך.

ה' רוצה שנשמח, ה' רוצה שיהיה לנו טוב, שנעבוד אותו עם חיות ושמחה, אבל זה לא לפי איך שמתאים לנו, לפי מה שנשמע לנו... זאת צריכה להיות השמחה שה' מצווה, השמחה שה' מצפה אליה. כאשר ה' מצוה על השמחה, הרי היא עבודת ה'! וכאשר ה' מצוה על היראה ועל ההכנעה, הרי הן עבודת ה'.

"ואין כניעתך בימי התענית, יותר קרובה אל האלקים משמחתך בימי השבתות והמועדים" (כוזרי ב, נ).

רבי יהודה הלוי מלמד אותנו שעבודת ה' איננה נטיה מסוימת לכיוון אחד, עבודת ה' כוללת את כל חלקי הגוף והנפש. עבודה מיראה, עבודה מאהבה, עבודה משמחה... כל תכונה וכל מצב, כל דבר צריך להיות כלול בתוך עבודת ה'. יתר על כן, מחדד לנו רבי יהודה הלוי את המשמעות של עבודת ה' מתוך כל המצבים שקיימים בנפשו של האדם, בביטוי חזק ונוקב: 'אל תחשוב שהכניעה בימי התענית, יותר קרובה לה' מאשר השמחה בימי השבתות והמועדים'.

נתאר לעצמנו: יום הכיפורים, זמן תפילת נעילה. האדם עומד יחף, חלוש מצום של יום שלם, ולאחר שכבר התוודה כמה וכמה וידוים. הוא כבר נכנע לקדוש ברוך הוא, ומרגיש שפל בעיני עצמו. בשעה זו הוא מרגיש קרבת ה' גדולה לאין קץ, ומתחנן לפני בוראו: "פתח לנו שער בעת נעילת שער..." "נבואה שערך..." "יחביאנו צל ידו תחת כנפי השכינה..." כמה השתוקקות הנפש לחסות בצל כנפיו של הקדוש ברוך הוא אפשר להרגיש בזמן זה! "נפשי יצאה בדברו..." "נפשנו חיכתה לה..."

והנה כנגד מצב זה עצמו כתב רבינו בעל ספר הכוזרי **"אין כניעתך בימי התענית יותר קרובה אל האלקים משמחתך בימי השבתות והמועדים"**! תדעו לכם, הוא אומר, לאותה קרבת ה' שאפשר להגיע בעת תפילת נעילה ע"י הצום, ניתן להגיע ע"י השמחה בשבתות ובמועדים, בשמחת תורה, בעת אמירת הלל, ובעת שמחת יום טוב.

אפשר להגיע לאותה דרגה של קרבת ה', הן בתפילת נעילה והן בשמחת יום טוב. אך אין בידי האדם אפשרות לומר "אבל אני בוחר להגיע לקרבת ה' דווקא ע"י התענית", או לחילופין "אני מעדיף להשיג קרבת ה' דווקא ע"י השמחה בחגים". משום שתורתנו כוללת - גם קרבת ה' שע"י התענית, וגם קרבת ה' שע"י השמחה. שתיהן חלקים משמעותיים בעבודת ה', וצריכים להתקרב לקב"ה בכל אחד מהם.

עבודת ה' מחייבת אותנו לעבוד אותו גם בהתמקדות במרכיבי התפילה הכניעה והזעקה לה' המודגשים של ימי הצום, וגם בהתמקדות במרכיבי השמחה המודגשת של השבתות והמועדים. מי שמרגיש קרבת ה' רק בזמן תפילת נעילה - הריהו עובד את ה' רק מיראה, ועדיין איננו עובד ה' בשלמות, כי חסר לו את חלק השמחה בעבודת ה'. וכן להיפך, מי שמרגיש קרבת ה' רק בזמני שמחה - גם הוא עדיין איננו

אמונת עתך - המשך

המצוות צריך להיות בשמחה. אבל ישנם גם ימים בהם ה' מצוה אותנו להיות בשמחה בעצם הימים, וזוהי מצוה גם כן לשמוח עם ה' וע"פ ציווי ה'.

ואז אימתי נעשית המצוה של השמחה, עבודת ה'? אומר רבי יהודה הלוי **"כשתהיה שמחתך בכוונה ולב שלם"**. לפעמים קל יותר לעבוד את ה' מיראה מאשר לעבדו בשמחה, משום שבימי היראה והתענית, כאשר אדם מסגף את עצמו, הוא מרגיש כניעה מלפני הקדוש ברוך הוא, והוא מגיע בקלות לכוונה וללב שלם. לעומת זאת בימי השמחה, בשבתות ובמועדים, כאשר האדם אוכל ומתענג - עלול הוא להמשיך אחר העונג והתאוות בלבד, ולשכוח את בורא העולם. בזמן כזה יותר קשה לכוון לשם שמים. אכן, אם תהיה שמחתו בכוונה ובלב שלם, לעבוד את ה' - הרי ששמחה זו תהיה חלק מעבודת ה', והיא תביא את האדם לזכות להתקרב לה'.

השמחה כשהיא מצוה: היא עבודת ה'! שמחה היא לא שיטה פסיכולוגית, שמחה היא לא דרך לפתירת בעיות, שמחה היא מצוה, ומצוה צריכה להיות לשם מצוה, וע"פ גדריה. **"וכמו שהתחנונים צריכים מחשבה וכוונה, כן השמחה במצותו ובתורתו צריכים מחשבה וכוונה"**, (כוזרי שם). כשם שהתפילה והתחנונים לפני ה' יתברך דורשים מהאדם מחשבה לפני מי הוא עומד ומתפלל, וכוונת הלב במה שהוא עושה, כך גם השמחה בקיום המצוות ובלימוד התורה צריכה להיות מתוך מחשבה וכוונה לעשות כן למען שמו יתברך, ולשמוח במצוה עצמה.

ומהי השמחה של עבודת ה'? איך מגיעים לשמחה בעבודת ה'? **"שתשמח במצוה עצמה, מאהבתך המצוה בה"**, האדם צריך להשקיע מחשבה וכוונה בכל מצוה שהוא עושה, שהיא תהיה מתוך אהבה ויראה, וגם מתוך שמחה. איך שמחים במצוה עצמה? ע"י אהבת הקדוש ברוך הוא, המצוה עליה.

כל מצוה צריכה זהירות לקיימה בכל פרטיה ודקדוקיה, שהתפילין תהיינה כשרות, והציצית תהיה כהלכתה, וזהו חלק היראה בקיום המצוה. אך כדי לקיים את המצוה כראוי צריכים גם אהבה והשתוקקות לקיום המצוה, ולא די בהן, אלא יש לקיים את המצוה גם מתוך שמחה.

איך אפשר לקיים את המצוה מתוך שמחה? **"מאהבתך המצוה בה"**. כאשר אדם אוהב את חברו, הוא חפץ למלא את משאלותיו. יש לו הנאה בקיום רצון אוהבו, והוא עושה זאת בשמחה. כאשר יאהב האדם את הקדוש ברוך הוא, יהיו לו רצון, כיסופין והשתוקקות הנפש, לדעת ולהכיר את רצונותיו כדי לקיים, והנאה ושמחה גדולה של עשיית רצון אוהבו, בעת קיום רצונו בפועל.

שְׂמֵחוּ בַּה' וְגִילוּ צִדִּיקִים וְהִנְיֵנוּ כָּל יְשָׁרֵי לֵב.
(תהילים לב, יא)

ה' רוצה שנשמח, אבל זה לא הופך את השמחה למצוה. אלא השמחה נעשית מצוה כי ה' ציווה לשמוח, והיא מצוה כשהוא ציווה לשמוח. כמו כן בדיוק - גם ההכנעה היא מצוה בגלל שה' מצוה אותנו שכך נעשה, ובצורה שהוא ציווה אותנו להרגיש. לכן כל השנה אין מצוה של שמחה לשעצמה, וכמו שלימדו אותנו חז"ל (שבת לב) **"ולשמחה מה זה עושה - זו שמחה שאינה של מצוה"**. אך כן ישנה חובה, **ועבודה גדולה היא** - כלשוננו של הרמב"ם (הלכות לולב ח, טו) לשמוח בעבודת המצוות - קיום

רעה אמונה

עבודת ה' בכל חלקי הנפש והגוף רק לפי ציווי התורה

ותורת משה לא העבירה אותנו בפרישות, אך בדרך השוה, ולתת לכל כח מכחות הנפש והגוף חלקו בצדק מבלי רבוי בכח אחד, קצור בכח אחר... וכללו של דבר, כי תורתנו נחלקת בין היראה והאהבה והשמחה, תתקרב אל אלקיך בכל אחת מהנה, ואין כניעתך בימי התענית יותר קרובה אל האלקים משמחתך בימי השבתות והמועדים, כשתהיה שמחתך בכוונה ולב שלם. וכמו שהתחנונים צריכים מחשבה וכוונה כן השמחה במצותו ובתורתו צריכים מחשבה וכוונה, שתשמח במצוה עצמה מאהבתך המצוה בה ותכיר מה שהטיב לך בה, וכאילו אתה בא באכסנייתו קרוא אל שלחנו וטוב, ותודה על זה במצפון ובגלוי, ואם תעבור בך השמחה אל הנגון והרקוד היא עבודה ודבקה בענין האלקי. ואלה הדברים לא הניחה אותם התורה מופקרים, אבל כלם תחת מסורת, מפני שאין ביכולת בני אדם לחלק תקנות כחות הנפש והגוף...

(הכוזרי ב, ג)

יעשה הטוב מצד שהוא טוב

השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת הקל שצוה בהן, עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו שנאמר, תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב.

(רמב"ם שופר סוכה ולולב ח, טו)

דברי רבינו מבוארים בכמה מקומות בגמרא ובבמה מדליקין (שבת ל, ב) אמרו ושבתני אני את השמחה זו שמחה של מצוה. ועיקר הדבר הוא שאין ראוי לו לאדם לעשות המצות מצד שהן חובה עליו והוא מוכרח ואנוס בעשייתן, אלא חייב לעשותן והוא שמח בעשייתן, ויעשה הטוב מצד שהוא טוב, ויבחר באמת מצד שהוא אמת, ויקל בעיניו טרחן, ויבין כי לכך נוצר לשמש את קונו, וכשהוא עושה מה שנברא בשבילו ישמח ויגיל, לפי ששמחת שאר דברים תלויים בדברים בטלים שאינם קיימים, אבל השמחה בעשיית המצות ובלמידת התורה והחכמה, היא השמחה האמיתית. וזהו ששלמה בדרכי מוסרו שבח שמחת החכמה, ואמר בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני.

(מגיד משנה שם)

מבקש אמונה - המשך

ההכרה באחדות ה'

מצות ידיעת מציאות ה' מלמדת אותנו את ההבנה, שאותו מצוי ראשון ממציא כל נמצא, הוא מצוי אחר מכל המציאויות שהם נבראים, מציאותו היא מציאות אחרת, מציאותו היא מציאות של בורא. אותה מציאות אחרת שאינה שייכת כלל למושגי הנבראים, הוא ה', זהו הבורא. וזה עצמו כולל בתוכו את ההבנה שה' הוא אחד, ואין עוד מציאות כמציאותו.

בנוסף המכילתא שהביא הרמב"ן, כשה' נגלה לבני ישראל ואמר להם שהוא ה' האלקים, האם היה מי שמיחה בידו? הנה הוכר לנו בידעה ברורה שהוא אחד ואין עוד. ומה נוסף במצות אחדות ה', מעבר לעצם הידיעה שלנו שיש ה'?

התשובה היא שפסוק זה של שמע ישראל מלמד אותנו על עוד מבט נוסף במצות אחדות ה', לא רק הידיעה שה' הוא אחד ולא שניים, אלא גם שהוא היחיד שמנהל ומנהיג את הבריא, אין עוד כוח ושליטה לשום נברא ולשום כוח שקיים בעולם, לנהל ולהנהיג את הבריא-ה הקב"ה גם לא ברא שום כח השפעה בעל יכולת בחירה, אלא כל ההשפעות שבעולם הם אך ורק לפי רצון הקב"ה, ואין אף אחד שיכול להוסיף או להפחית השפעה. ובנוסף, קיום כל נברא וכל כוח שיש לכל נברא, תלוי כל הזמן ברצון הקב"ה, ואם הקב"ה לא היה רוצה בקיומו, הוא לא היה קיים.

וכמו שכתב רש"י, **"ה' שהוא אלקינו עתה, ולא אלקי האומות, הוא עתיד להיות ה' אחד, שנאמר: כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה', ונאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"**. כלומר ה' הוא האלקים היחיד, הוא היחיד בעל הכוח של הבריא. אלא שלצערנו הגויים אינם מקבלים את מרותו של ה', אינם מודים בכך שהוא האלקים, השליט היחיד בבריא.

וא"כ לכאורה היום רק אנו מייחדים את שמו יתעלה, רק אנו מקבלים את מרותו של ה', רק אנו מודים בכך שהוא שליט יחיד, אבל הגויים כופרים בזה. כפירתם אינה מגרעת את המציאות הנכונה, שה' הוא אחד גם בשליטתו, אבל עדיין זה אינו מהווה פתרון לבעיה, שאחדות ה' נעלמת.

כשאחדות ה' נעלמת, חסר בכבוד ה'. ולא יתכן שזה ימשך ככה, כי הקב"ה ברא את העולם לכבודו, וכל עוד חסר כבוד שמים העולם לא מגיע לתכליתו.

הכפירה של הגויים

למה הגויים הגיעו לכפירה הזו? זה התאים להם עם האג'נדה שלהם... לא סתם הם חשבו כך, המחשבות האלו 'פתרו להם הרבה בעיות'... הרי מכיון שה' הוא מנהל את העולם, מחויבים למה שהוא אומר, להיות ממושמעים לרצונו, להיות כפופים אליו, לעבוד אותו ורק אותו, לכופף את כל הרצונות שלנו לרצונו, להיות מונהגים לפי רצונו בלי אפשרות להתחכם. אך הכופרים, הגויים, אינם רוצים בכך, הם מעדיפים להשתחרר מ'העול המכביד' ומהמחויבויות, רוצים לילך אחר שרירות ליבם, זו הסיבה שהם השקיעו לייסוד תיאוריות שיתאימו עם מה שנוח להם. לכן הם כפרו בשליטת ה' המוחלטת, ולא קיבלו על עצמם את המרות של ה'. ומה יעשו עם הצרות והבעיות שלהם? לאן יפנו? ניסו לפעול בדרכים אחרות... ולחשוב שמשם תבוא להם הישועה.

הם לא צודקים! הם מדברים שטויות! הם מעוורים את עיני עצמם! הם מתכחשים לעובדות!

אבל למעשה- הם ממעטים בכבוד שמים. הם עובדים עבודה זרה. את הכבוד שמיועד רק לקב"ה, הם נותנים לאחרים, לאותן דמויות שהם פונים אליהן כתחליף לפניה לה'. הם מעסיקים את ראשם כל הזמן במחשבות-מה רצונם של הדמויות ההן. כשיש להם צרה והם מבקשים פתרון- הם לא מבקשים מהקב"ה אלא מכל מיני דמויות שלדמויותיהם יכולים לחלק ישועות. ופעמים רבות הם עושים מעשים מתוך מטרה למלא את רצונם.

סיכום מגיליונות קודמים: ביררנו במאמר הקודם, שמלבד אחדות המציאות של ה'- ההבנה שה' הוא אחד ולא שניים, ההבנה שה' הוא "אחד" אחר מכל "אחד" שקיים, מציאות אחרת מכל מציאות. מלבד זה, ישנה עוד סוגיא רחבה במצות אחדות ה', שהיא הייחוד של השליטה וההנהגה של ה' בעולם, גם בעולם שלנו.

אחדות ה' בשליטה ובהנהגה, היא האמונה הברורה שהוא לבדו עושה ויעשה לכל המעשים, הוא היחיד בעל הכוח של כל הבריא, הבריא קיימת מכוחו, הוא מקיים אותה. נוסף על כך הוא היחיד ששולט בבריא לעשות בה כרצונו, הוא היחיד שמנהל את הבריא כרצונו, ולמטרה שהוא רוצה בה, הוא מוביל את כל מהלך העולם לתכלית לשמה ברא אותו.

זהו היסוד של מצות יחוד ה' בשליטה ובהנהגה. שהוא היחיד שמקיים את העולם ושולט בו, והיחיד שמנהיג אותו. בשליטה- שהוא לבדו היחיד שמכוחו העולם קיים, וגם שאין עוד כוחות אחרים בבריא שהם בעלי כוח, אלא כל כח בבריא קיים רק כי כעת רצון ה' בקיומו. בהנהגה- שהוא היחיד שמנהל את הבריא אל המטרה לשמה הוא ברא אותה, אין עוד אחרים שיכולים להתערב בניהול שהבורא מנהל את העולם, אין עוד אחרים שיכולים לעכב מהבורא להוביל את הבריא אל המטרה שלו.

דברים אלו יסודיים וברורים, המוכחים במציאות העולם והבריא, כאשר מתבוננים סביבנו ורואים איך העולם מתנהל מבנים שיש מנהיג לעולם.

אלא שלצערנו ישנם כופרים ישנם אפיקורסים, במהלך הדורות היו גויים רבים שכפרו ביסודות אלו, היו גויים שניסו לעייל פילא בקופא דמחטא, לנסות לתרץ תירוצים על כל דבר איך זה קורה, העיקר לכפור בהנהגת ה', לכפור בשליטתו של ה' בעולם.

איך זה יתכן, איך יתכן מצב שקיימת אפשרות להתכחש לכך, איך מציאות ה' לא צועקת, איך אחדות ה' מסתתרת באופן שיש אנשים שאומרים אחרת, המציאות של ה' חייבת להיות ברורה והחלטית כל כך שלא תיתן מקום לאפשרות של כפירה, לאפשרות של אמירות אחרות.

עצם המצב הזה שישנם גויים, כופרים, טיפשים או רשעים ככל שיהיו, עצם כך שהם עומדים ומכחישים ח"ו עפ"ל, דבר זה מורה על כך שאחדות ה' היום, כאן בעולם הזה, אינה נגלית במיטבה, היא קצת נעלמת.

לעתיד לבוא כולם יודו בכך, לעתיד לבוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, כולם יאמרו: **"ה' הוא הבורא! הוא בעל הכוח של הבריא! הוא מנהיג את הבריא!"** לעתיד לבוא כולם יראו באופן ברור שזאת האמת המוחלטת. אבל היום? היום זה קצת נעלם, מי שרוצה לראות רואה, מי שרוצה להתבונן תופס, מי שלא מתכחש מודה. אבל עדיין זה לא נגלה כמו שלכאורה היה מצופה שיתגלה, באופן שלא יתן מקום לאפשרויות אחרות.

בעז"ה במאמר זה נבאר מה הפשט בזה, איך יתכן שיהיה חסר בגילוי אחדות ה', איך יתכן שאחדות ה' תהיה נסתרת. ואיך נבין את אחדות ה' גם היום, איך נוכל לייחד את שמו, גם בעולם בו לפעמים זה נראה נעלם.

ה' שהוא אלקינו עתה כי רק אנחנו יודעים - לעתיד לבוא יהיה אלקי כולם

במאמר קודם הבאנו את ביאורו של רש"י לפסוק **"שמע ישראל, ה' אלקינו ה' אחד"**.

ביארנו הדברים כפי המבואר ברמב"ן, שלכאורה צריכים להבין מה נוסף מצוה מיוחדת בפסוק זה, יותר מעצם המצוה של ידיעת מציאות ה', מהמצוה הראשונה שה' נגלה בה לבני ישראל, בעשרת הדברות, הדיבר הראשון **"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים"**. פסוק זה מורה על מצות ידיעת מציאות ה'.

מבקש אמונה

עצמם שה' נתן רשות לכוחות נוספים לפעול בבריאה ולעשות בה כרצונם. המצב שיש כיום מי שמכריז כך - אינו סותר את אחדות ה', כי כל מה שהם כופרים בזה, זה לא מחמת שכך באמת המציאות, זה לא מחמת שיש צד אמת בדבריהם. אלא רק כי כרגע ה' נתן להם את הבחירה לומר כך, רק כי ה' נתן להם כרגע את האפשרות לעבור עבירות. אבל לעתיד לבוא כולם יודו! כולם יכירו בשליטתו היחידה של ה'. אם כן, כאשר אנו מבינים זאת כבר היום, שלעתיד לבוא הכל יתבטל, ורק מציאות ה' תישאר, זהו קיום מצות אחדות ה'.

התורה מצוה אותנו, שנאמר גם היום: ה' הוא אלקינו, ה' הוא אחד. התורה מצוה אותנו שנחיד אצלנו את הידיעה, שלא נטעה בה ח"ו, שלא נעלה על לבנו שיתכן שישנם כוחות שיש להם שליטה, שלא נייחס שליטה אלא לה' לבדו. התורה מצוה אותנו לחזור על פסוק זה פעמיים ביום, להחזיר אצלנו את הידיעה הברורה, שלא נטעה בה, ה' הוא אחד, והוא השליט היחיד בעולם. אין עוד מלבדו! שלא נטעה כמו הגויים שכפרו וחשבו שישנם עוד אחרים שיכולים לנהל דברים בבריאה כרצונם. לא, גם מה שנראה לעינינו שיש להם כוח לפעול בבריאה, זהו לא כוח עצמי, זהו כוח שה' נתן להם, זהו כוח שתלוי ברצונו של ה', אבל ה' הוא היחיד ששולט בבריאה, ואין מי שיכול למנוע ממנו לעשות את מה שהוא רוצה.

וכיום אנחנו מכירים בכך שכבוד שמים הוא מושלם, ושמטרת הבורא בבריאתו מתקיימת - כי לעתיד לבוא כולם ידעו שרק הקב"ה הוא בעל הכוח, ואת כל הפניה שלהם הם ייחדו רק אליו. וממילא כבר היום אנחנו יודעים שרצון הקב"ה בבריאה מתקיים. ונכון שזה לוקח זמן, אבל מראש הקב"ה ברא את הבריאה על מנת שזה יכול לקחת זמן. ויהיה תהליך שיכול להמשיך עד שית אלפי שנים, אבל סופו של התהליך יהיה, שעוד לפני האלף השביעי, המטרות של ה' בבריאה יתקיימו במלואם. לא משנה מה יהיה בינתיים בסוף הקב"ה יביא את הבריאה למטרה שלה.

כמובן שהחוב שלנו לפנות רק לקב"ה, והאיסור לפנות לכל כוח אחר, הוא גם אם זוכר ויודע בבירור שכל הכוחות האחרים שבעולם אין להם שום שליטה, אלא את כל כוחותיהם הם מקבלים רק מהקב"ה, וגם אם הוא יודע שאין להם שום בחירה ואין להם שום יכולת השפעה על שום דבר.

במאמר זה ביארנו את אחת הסיבות העיקריות שגרמו לגויים לעבוד ע"ז. שכפרו בשליטה המוחלטת של ה' וחשבו שנתן לנבראים מסוימים שליטה על כל מיני דברים מסוימים. אבל היו גם עובדי ע"ז רבים שידעו את האמת שרק ה' שולט בעולם, ובכל זאת עבדו ע"ז, מסיבות אחרות. כי חשבו שרצון הקב"ה בכך, או שחשבו שכך הם נדבקים בקב"ה, כמו דור אנוש ועוד.

אך כעת לא בכך עסקינו, כעת אנו מבארים את העיקר השני. ואנו מקווים שזכנו ה' להגיע לעיקר החמישי, ושנזכה לברר את הדברים שנוגעים לאיסור ע"ז.

כִּי אִזְּ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפֹה בְּרוּרָה, לְקַרְא כָּלֶם בְּשֵׁם ה', לְעִבְדוֹ שָׁכֶם אֶחָד. (צפניה ג, ט).

דרך אמונה בחרתי

- ה' הוא היחיד שמקיים את הבריאה, מנהיג אותה ושולט בה.
- כל השאר - נבראים, אין להם כוח עצמי. גם הכוח ש'ניתן' להם, לא באמת ברשותם. הכל תלוי רק בידי ה', תלוי רק בו, תלוי רק ברצונו.
- כיום הגויים כופרים בזה, ולעתיד לבוא כולם יראו את זה בחוש.
- מצות ייחוד ה' כוללת את החובה להאמין שה' הוא אלוהינו - הוא ה' אחד. גם כעת בעולם הזה, כאשר ייחוד ה' לא תמיד גלוי לעין כל, ועדיין קיים מצב שיש אפשרות להולכים בחושך לטעות ולחשוב אחרת.
- מוטלת עלינו הידיעה שלעתיד לבוא כולם ידעו שה' הוא בעל הכוח היחיד, ומוטל עלינו גם להבין שהוא אחד כבר כעת - אפילו שלא תמיד זה גלוי.

וכל הדברים האלו הם דברים ששייכים רק לקב"ה, אסור לעבוד מישהו אחר, צריך לעבוד רק את ה'. זה לא כבודו של ה' כשהתנהגויות כאלו נעשות בעולם!

כיצד יתכן שקיים כזה מצב? והלא העולם נברא לכבוד ה'! והמעשים האלו נותנים את כבוד ה' לאחרים.

אחדות ה' בהכרה שאין שליטה אמיתית אלא לה'

אבל האמת, שברגע בו אנו מגיעים להבנה שה' הוא אחד, וכל מה שלא נראה כך - אינו אמת, זה עצמו היא המצוה של אחדות ה'. המצוה של אחדות ה' כאן בעולם הזה, אינה כמו לעתיד לבוא. לעתיד לבוא כולם יראו בחוש שבאמת ה' הוא שליט יחיד, כאן בעולם זה לא תמיד כל כך נגלה לעיניים בצורה שלא נותנת מקום לומר אחרת. אבל כאשר אנו כן מבינים זאת, מבינים שחייב להיות שה' הוא שליט יחיד, מבינים שלא יתכן אחרת. כאשר אנו מושוכנעים שכל מה שהכופרים מדברים הרי בשקר וטפשות כל קשקושיהם המשוגעים, הרי בזה הגענו לקיום המצוה של אחדות ה'. זה גופא המצוה של אחדות ה', להבין שגם היום ה' הוא השליט היחיד. להגיע להבנה הנכונה, שלמרות מה שהמצב בעיניים עשוי להטעות, לא רק לחשוב שלעתיד לבוא הקב"ה ישלוט, אלא להבין שכבר עכשיו הקב"ה שולט, גם כשהוא לפעמים מסתיר זאת.

במאמר הקודם שאלנו: אם הפסוק "שמע ישראל" מורה לנו על כך שלעתיד לבוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (כדברי רש"י), אז האם היום הוא אינו אחד?

מבאר המהר"ל בגור אריה (דברים ג, ד), **"אדרבה, זהו עיקר ייחודו של הקדוש ברוך הוא, שבזה נראה אחדותו של הקדוש ברוך הוא שהוא עתה אחד, שהרי לבסוף יהיה אחד לגמרי, ומה תראה שעתה מה שנתן כח לשרים ולמלאכים, שאינם גורעים כלל מייחודו של הקדוש ברוך הוא, לפי שהוא אינו רק דבר שהוא שואל להם לזמן, ולא יהיה לנצח, ולבסוף שישבו הכל אל אחדותו נראה שהוא אחד ברוך הוא, ומיוחד בפי הכל"**.

עצם הידיעה הזאת שיתגלה לעתיד לבוא שה' אחד ושמו אחד, ואין עוד אחר זולתו, זה עצמו מורה לנו על כך שגם היום הוא אחד. ואין אנו מקיימים את המצוה הזאת? כאשר אנו מבררים לעצמנו את הידיעה הברורה, שכל הכוחות שאנו רואים בבריאה, כל כוחות הטבע, האנרגיות של העולם, כל המלאכים והכוחות הרוחניים שקיימים בבריאה, אין להם שליטה עצמית, הם אינם 'בעלי בתים', עתידם להתבטל, אין להם קיום מצד עצמם, אלא בכל רגע ורגע הם קיימים רק בחפץ וברצון הבורא. וביום ההוא - לעתיד לבוא, זה יתגלה לכל העולם. זה עצמו כבר ייחוד ה', להבין שאין בעולם עוד כוח קיים, שהוא כוח אמיתי שקיים מצד עצמו, אלא מציאות הבורא, זוהי מצות אחדות ה'.

כתוצאה מהבנה זו - אין אנו תולים עיניים באף כוח. אין אנו מקבלים מרות של אף כוח אחר. אין אנו בוטחים בשום מציאות אחרת, חוץ ממצאות הבורא. כי רק הוא מציאות אמיתית! רק הוא מציאות קיימת שלא תבטל לנצח נצחים, רק הוא יחיד שניתן לבטוח בו, רק הוא יחיד שניתן לסמוך עליו, רק הוא יחיד שבאמת קובע בפועל את הדברים, רק הוא יחיד ששולט על הכל בפועל.

זהו עצמו מצות אחדות ה', להבין שהוא יחיד שקיים לעד, להבין שרק הוא מציאות אמת שלא תתבטל, וכל שאר הדברים אין להם כוח עצמי, גם הכוח ש'ניתן' להם, לא באמת ברשותם. הכל תלוי רק בידי, תלוי רק בו, תלוי רק ברצונו.

זוהי מצות אחדות ה', וזוהי האחדות אותה אנו מצווים להשיג כבר כאן היום, להבין שלעתיד לבוא המציאות היחידה שתשאר, המציאות היחידה שתשלוט, היא מציאות ה'. ואם נאמר - אבל הרי הגויים אינם מאמינים? ישנם כופרים שאינם מודים בשליטתו היחידה של ה', הם משכנעים את